

Posudek vedoucího na práci Bc. Jiřiny Jedinákové „Učená společnost České republiky, o.s. a její předchůdci. Od Královské české společnosti nauk k Učené společnosti České republiky, o.s.“, Praha 2007, 170s. + 36s. příloh.

Téma ze soudobých dějin není na oboru pomocných věd historických a archivnictví standardním námětem diplomních úkolů. V uvedeném konkrétním případě je však autorkou práce tajemnice zkoumané instituce, která má logicky exkluzivní přístup k dokumentům Učené společnosti České republiky, o.s. Kromě nich se kvalifikovaně seznámila s poměrně rozsáhlou literaturou a archiváliemi předchůdců. Její badatelský přístup je v institucionální rovině a zde také tkví přínos výzkumu. Méně pozornosti věnovala možnosti využít teorii elit a zpracovat členy Učené společnosti jako intelektuální elitu počátku 21. století, jež disponuje významným kulturním i symbolickým kapitálem a náleží do sociálních sítí, což by bylo zajímavé alespoň naznačit. Metody prosopografie a historické sociologie by práci zřetelně obohatily.

Vstupní částí textu je kapitola o předchůdcích Učené společnosti České republiky – Královské české společnosti nauk, České akademii věd a umění a Československé akademii věd. Bc. J. Jedináková v ní prokázala schopnost práce s literaturou a prameny a ustavení, organizaci a činnost uvedených organizací podala v hutné zkratce. Nejsem si však jist, zda lze KČSN a ČAVU postavit institucionálně do stejné roviny s ČSAV a hovořit o „plné kontinuitě“. Podle mého názoru se jednalo o novou instituci zřízenou podle sovětského vzoru, který se modelově uplatňoval ve státech tehdejšího tzv. východního bloku. Jádrem textu jsou pasáže o Učené společnosti České republiky, o.s., její genezi, vlastním ustavení, stanovách a jejich proměnách, členské základně a jejím vývoji, radě jako řídicím orgánu společnosti, nadačním fondu a aktivitách, tj. zasedáních, valných shromážděních, výjezdních zasedáních, udělování cen a medailí či přednášek pro členy a veřejných přednášek. Z představení činnosti Učené společnosti České republiky je zřejmé, že diplomatka je s jejími aktivitami velmi dobře obeznámena „zevnitř“, což také vyplývá z jejího postavení v této organizaci a mohla ji proto kompetentně vyložit. Chybí mi však vyšší míra zobecnění získaných poznatků a snaha alespoň o úvahu reflexe Učené společnosti České republiky v odborné či laické veřejnosti. Závěr ukazuje na možnosti hlubšího uchopení zkoumaného tématu a jeho dalšího propracování.

Pozitivně hodnotím poměrně rozsáhlé přílohy, které tvoří kopie dokumentů, medailí

společnosti, zajímavý seznam nositelů jejích cen pro vědecké pracovníky a pro mladé vědecké pracovníky, který nastiňuje existenci lobby a klientských vazeb v moderní české vědě, dále fotografie představitelů organizace a jejích vybraných zasedání a valných shromáždění. Poznámkový aparát a seznam použitých pramenů a literatury má odpovídající podobu.

Diplomantka nepochybně prokázala schopnost samostatné odborné práce ve studovaném oboru, její text je přínosem pro poznání institucionalizace moderní vědy, a proto jej doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 2.1.2008

Doc. PhDr. Jiří Šouša, CSc.